



Majanduse väljavaade

August 2022

Mihkel Nestor

„Põnevad“ ajad

Rekordiline inflatsioon

Energia nappus

Sõda Ukrainas

Saksamaa majanduse vähikäik

Intressitõusud

Tarbijakindluse vabalangus

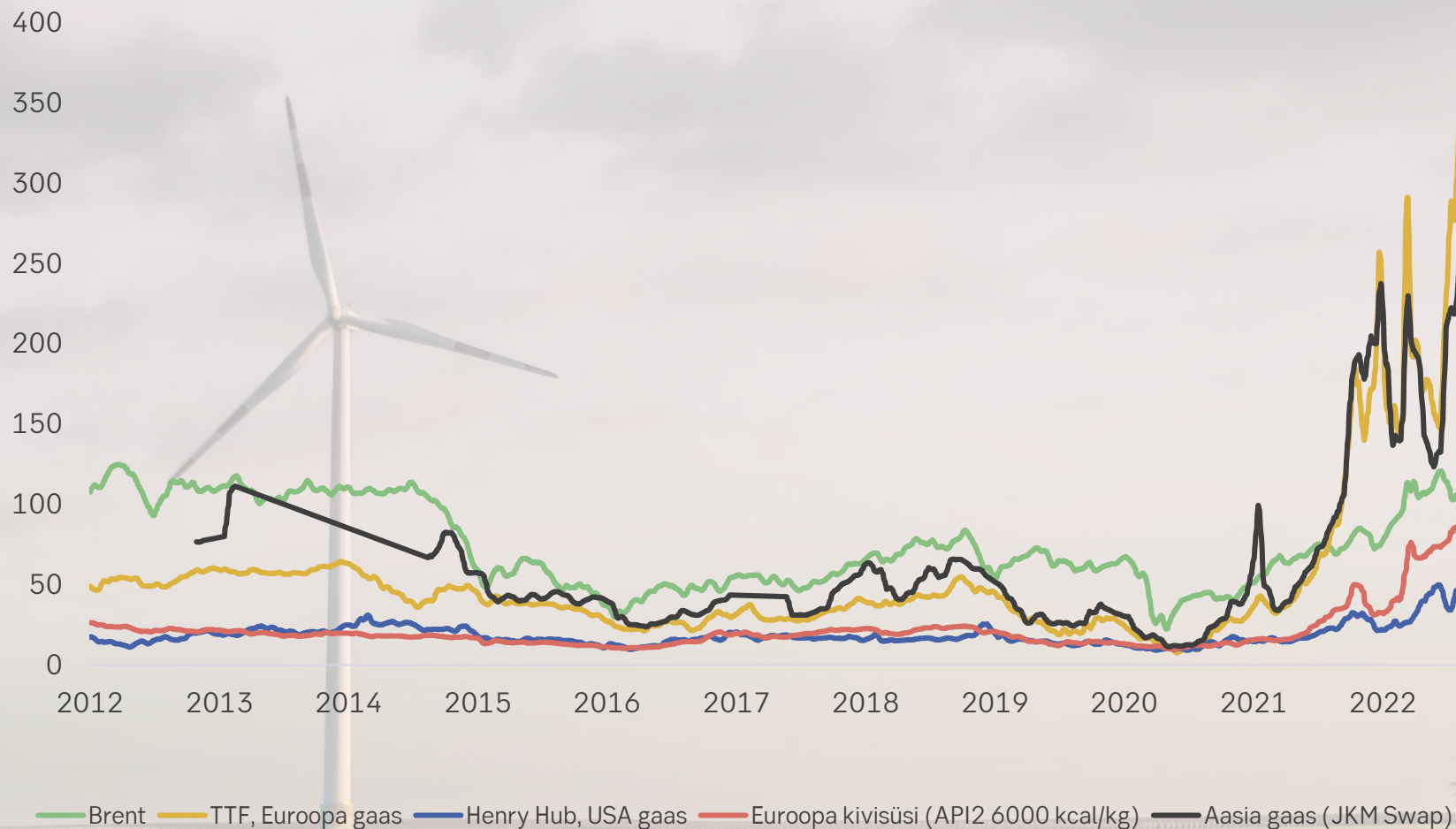
Tugevad tööturud

Head majandustulemused

„Uue majanduse“ võidukäik

Globaalne energiaturg: täiuslik torm

Energiakandijate hinnad, nafta barreli ekvivalendis (USD/BOE)



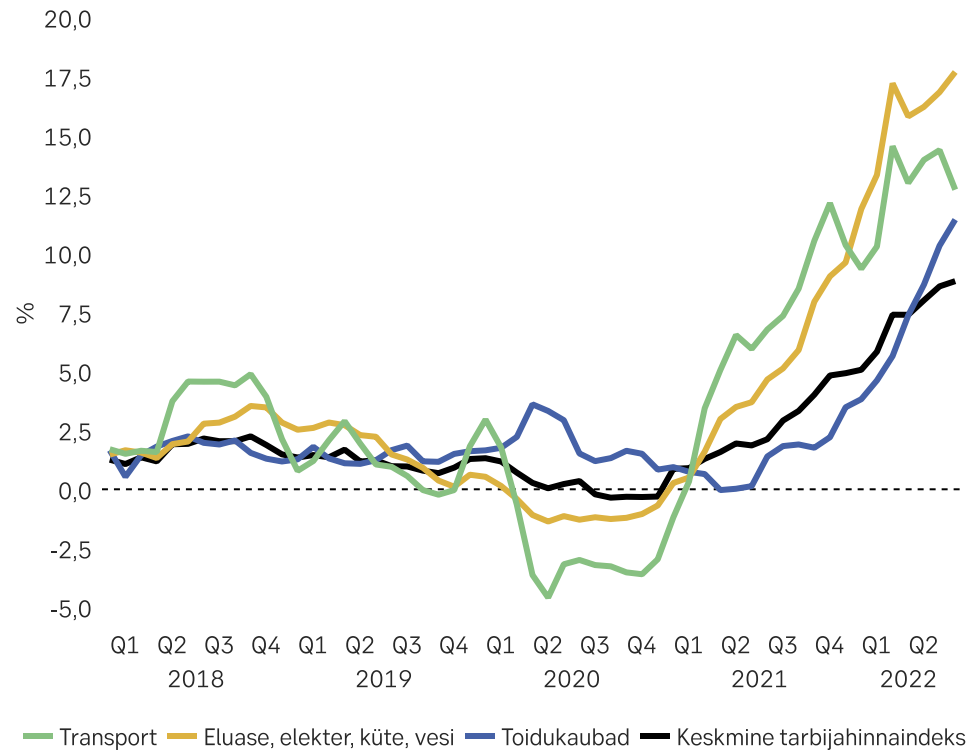
Euroala: talv on tulekul



Euroala: inflatsioon matab hinge

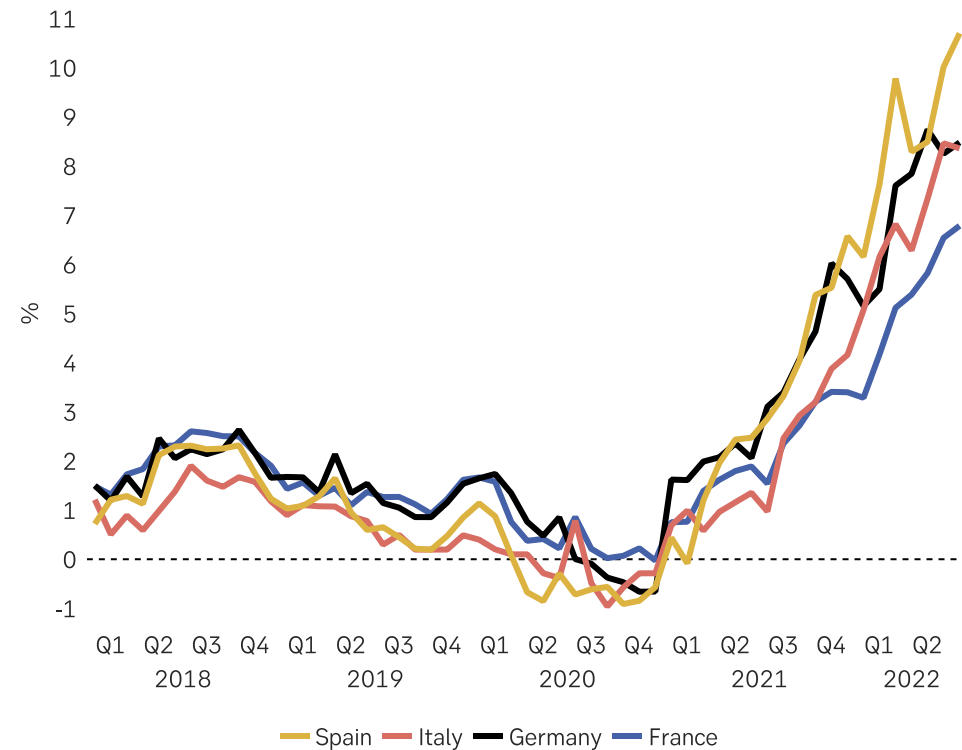
Euroala hinnatõusu veab energia

Euroala inflatsioon ja selle peamised komponendid



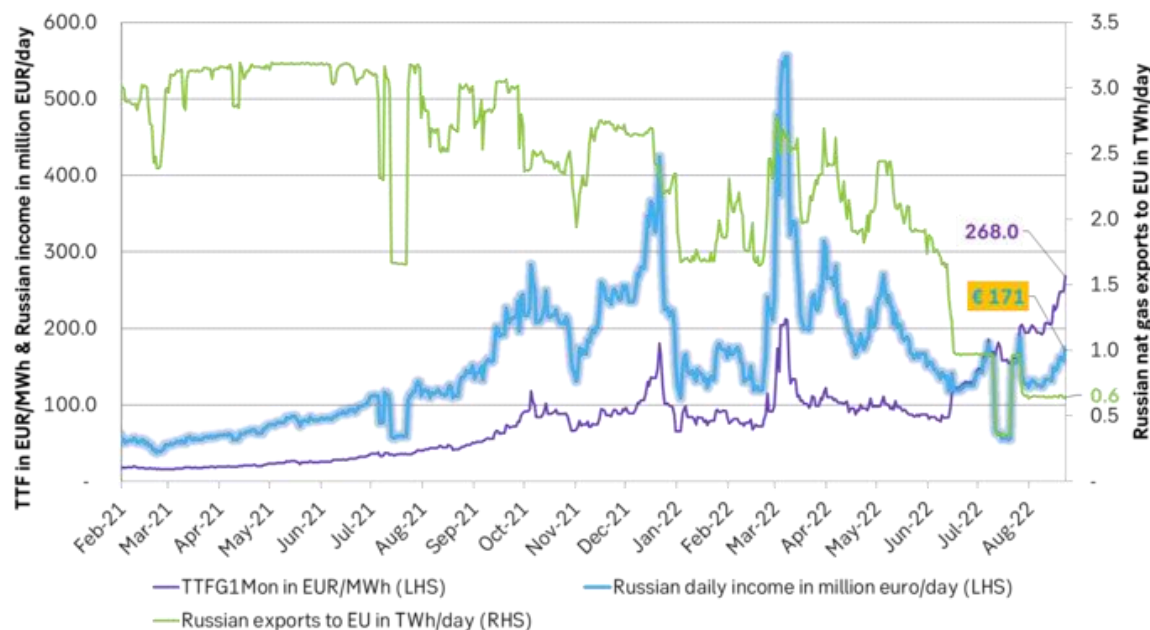
Inflatsioon painab kõiki, ent selle kiirus on riigiti erinev

Inflatsioon euroala suurriikides



Euroala: külm talv

Venemaa gaasitarned kahanenud viiendikuni endisest
Maagaasi hind, Vene eksport EL-i ja Venemaa sissetulek gaasimüügist



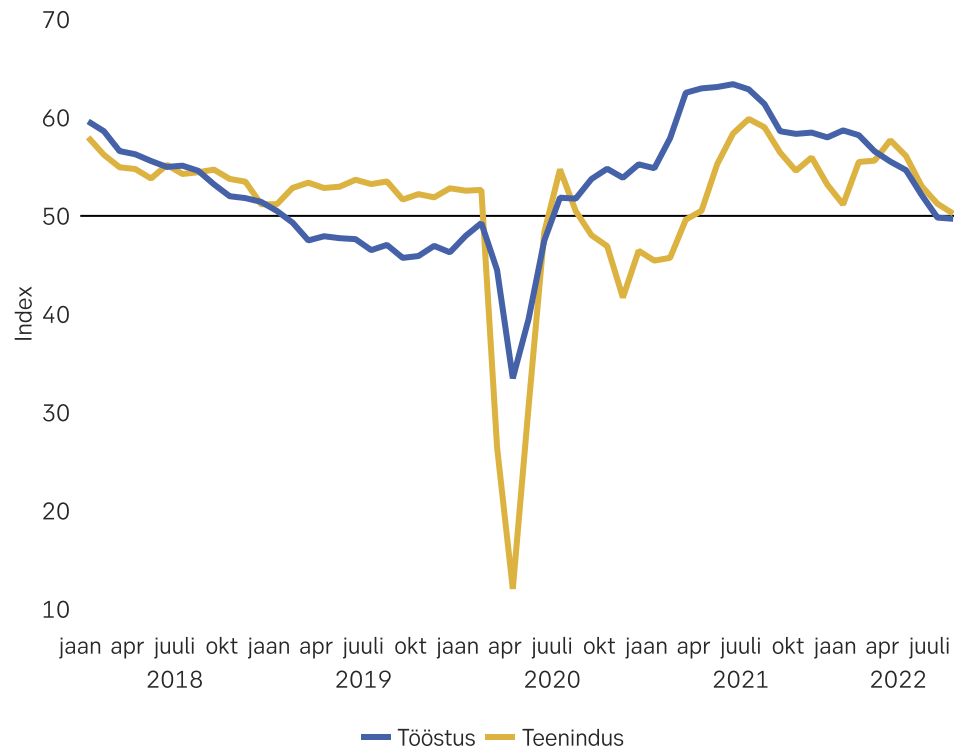
Gaasist on saamas eurooplaste peamine kuluartikkel
Euroala maagaasi tarbimiskulud osakaaluna SKPst, %



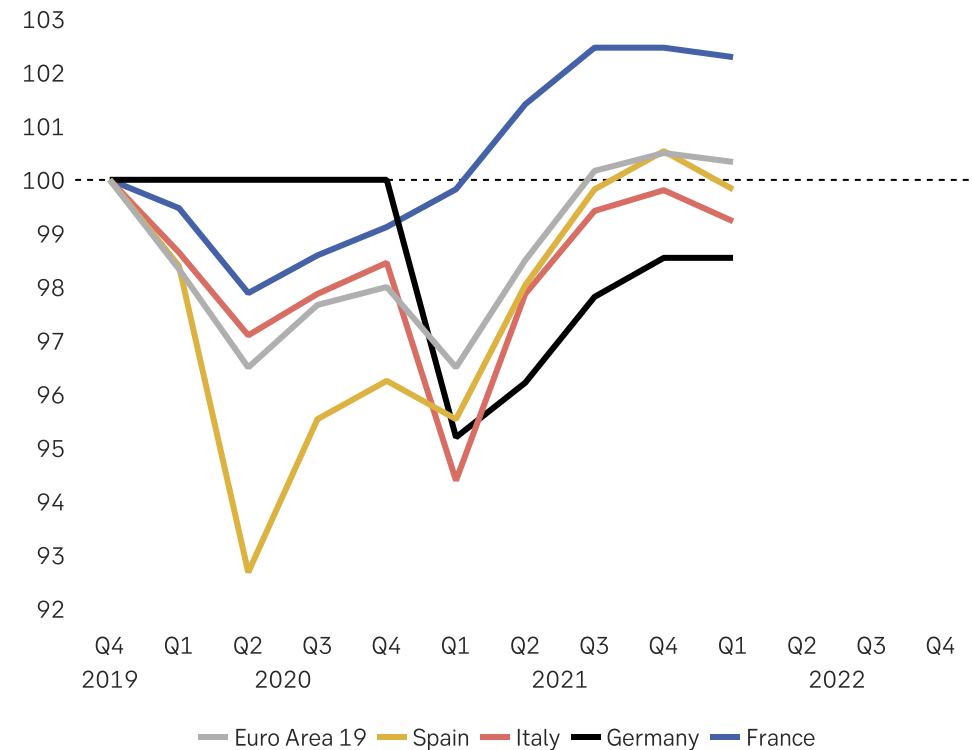
Source: Macrobond, SEB Strategy Research

Euroala: optimism vaibub, ent seis majanduses on veel hea

Ostujuhtide optimism on kiirelt vaibunud
Markit PMI ostujuhtide kindlustundeindeks

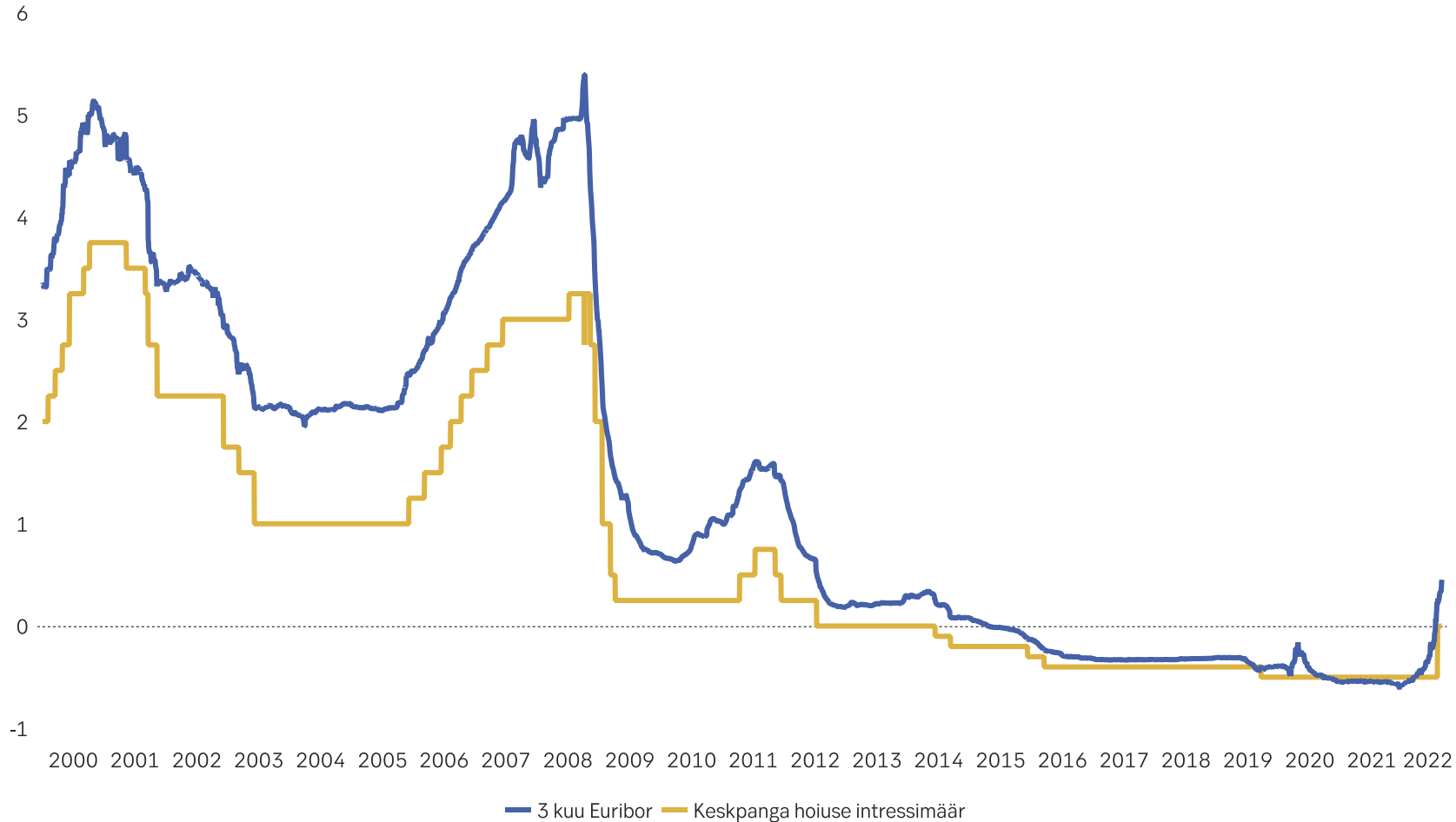


Tööturud on heas seisus
Tööhõive määr 15-74-aastase elanikkonna seas, %



Lisaks veel need intressimäärad...

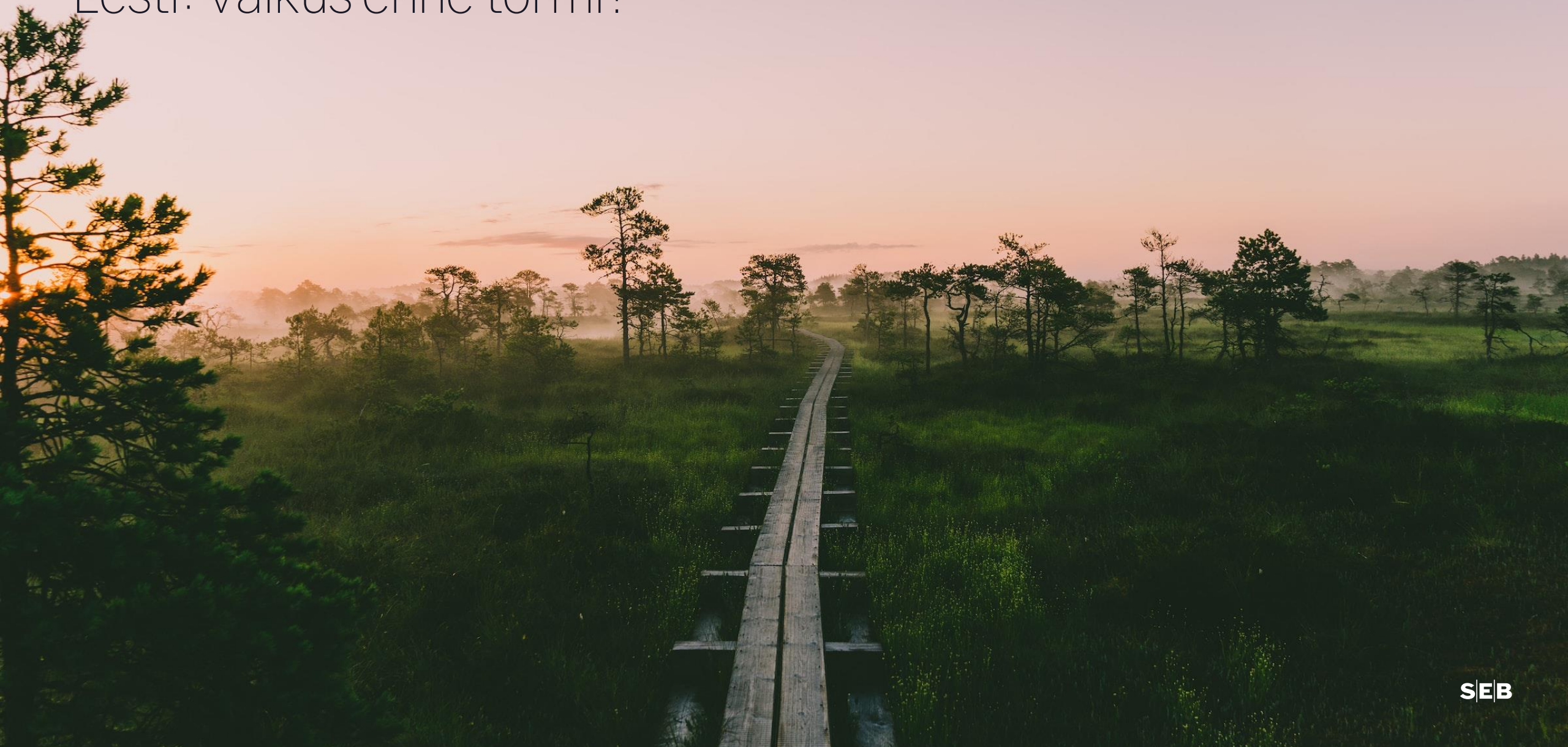
Euroopa keskpanga deposiidi intressimäär ja kolme kuu Euribor, %



Allikas: ECB, Eurostat



Eesti: vaikus enne tormi?



Millel Eesti majandus põhineb (1)?

Eesti SKP tarbimismeetodil. Osakaal SKPst (%), 2021. andmed, ümmardatud

investeeringud põhivarasse

(hooned, masinad, tehnoloogia jne)

30%

valitsuse tarbimine

(kaubad ja teenused mida ostab riik)

20%

eratarbimine

(kaubad ja teenused, mida ostame ise)

50%

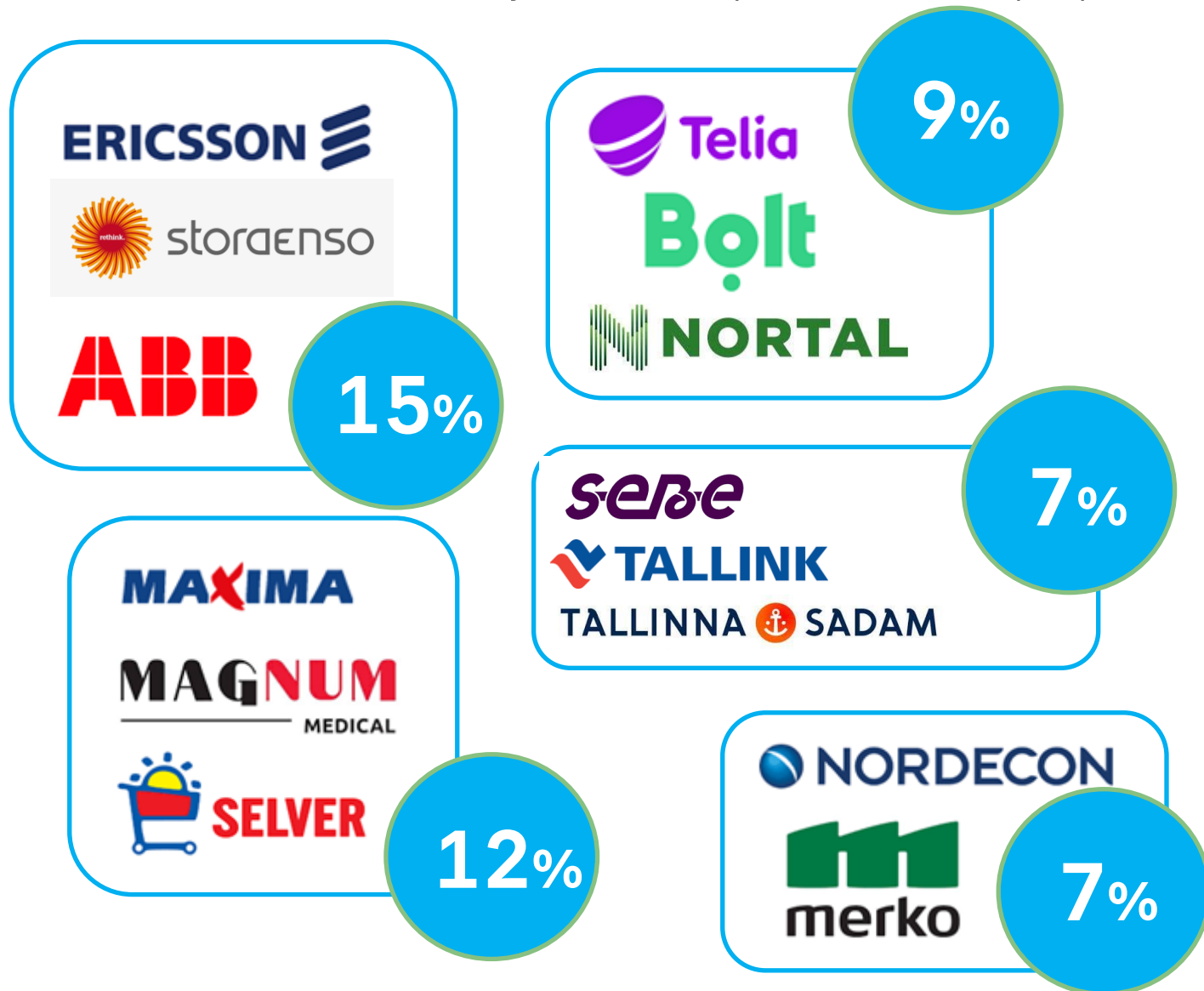
eksport

80%

import

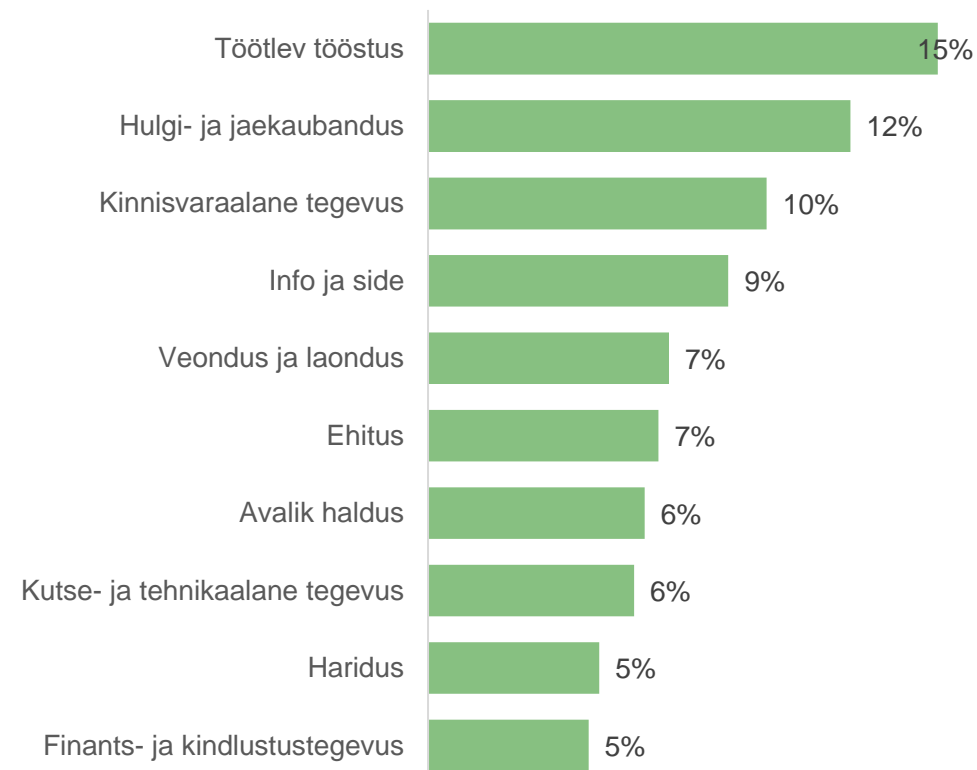
80%

Millel Eesti majandus põhineb (2)?



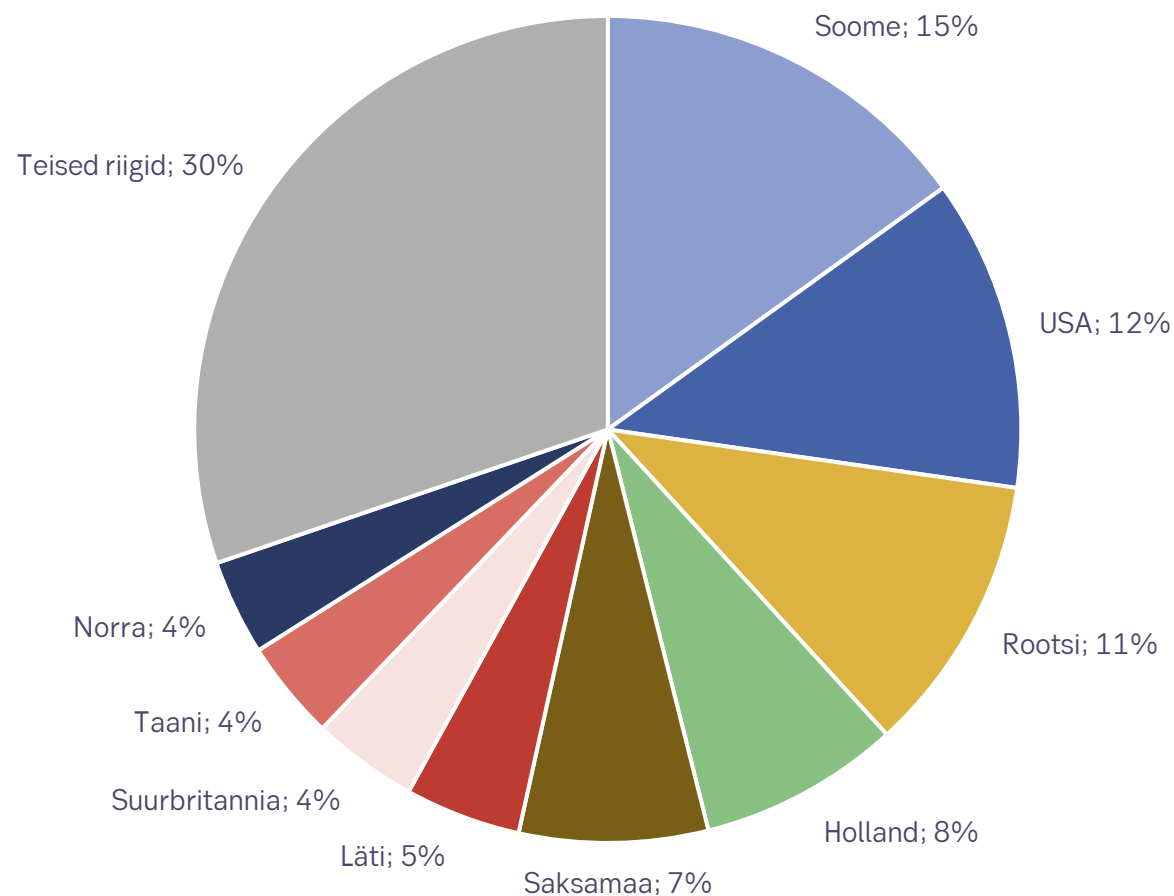
Suurimad majandussektorid

Osatähtsus majanduses loodud lisandväärtusest 2021. aastal, %



Kellega Eesti kaupa teeb?

Eesti ekspordi sihtkohad 2021. aastal, osakaal koguekspordist, %



Mida Eesti välisriikidesse müüb?

Telekommunikatsioonielektronika

Ehituspuit, puidugraanulid jm puittooted

Kokkupandavad majad

Metallist konstruktsioonid (mahutid, talad jm)

Põlevkiviõlist tooted

Elektriseadmed

Soome ja Rootsi

Soome majandusel läinud seni üllatavalt hästi

Tööstustoodangu kasv kiirenenud, vaatamata peamise kaubanduspartneri Saksamaa probleemidele

Vene toorainete kadumine pole (veel?) negatiivset mõju avaldanud

Inflatsioon üks Euroopa madalamatest, jaekaubanduse kasv olnud kiire

Murekohad: tööstus ühel hetkel aeglustub, ehitusmahud langevad, tarbijakindlus rekordmadal

Rootsi tööstus siiani kasvanud, ent uute tellimuste arv juba languses

Sarnaselt Soomele on tarbijakindlus langenud ajaloo madalaimale tasemele

Jaemüük juba maist saadik languses

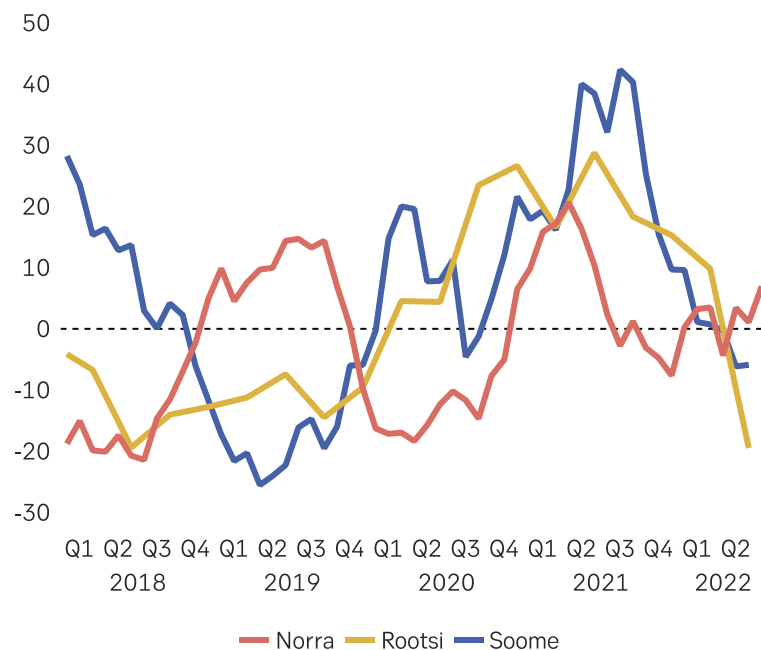
Suur mure Eesti jaoks – kinnisvarahinnad langevad ja tehinguaktiivsus kukub

Ehituslubade arv II kvartalis -25%!

Põhjamaade ehitusturg tõmbab hinge

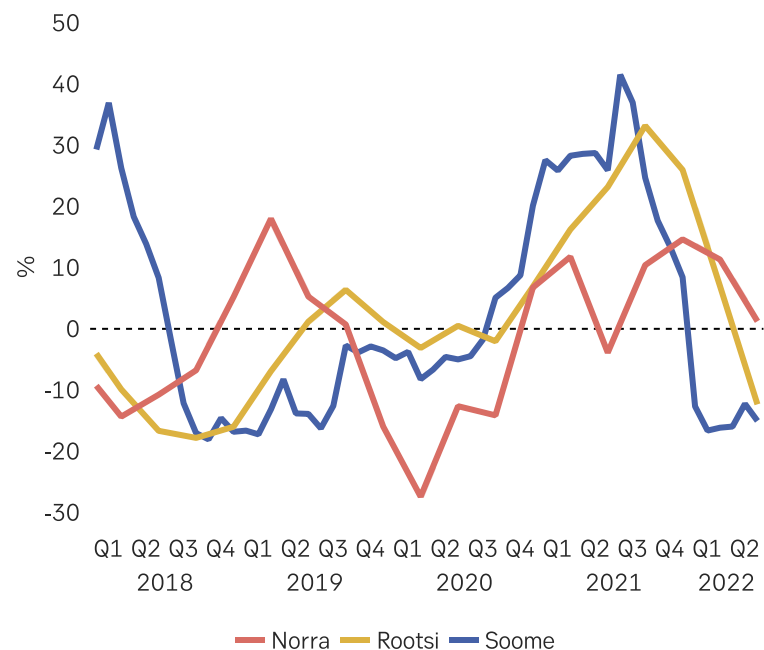
Ehitusmahud vähenevad

Alustatud elamuehitusprojekte, võrreldes eelmise aastaga, %



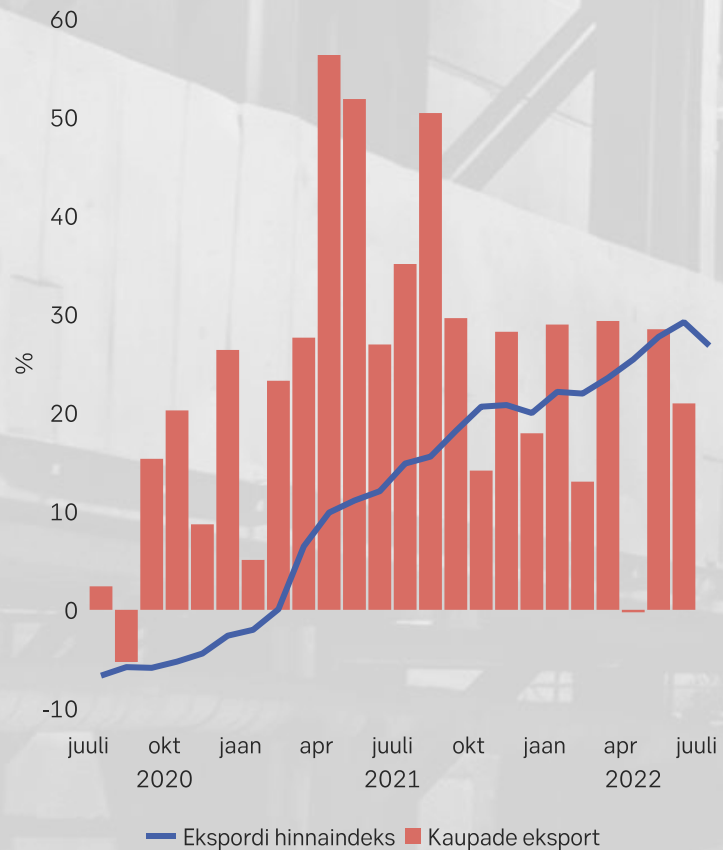
Ehituslubade arv veel enamgi

Uusi lubasid elamuehituseks, võrreldes eelmise aastaga, %



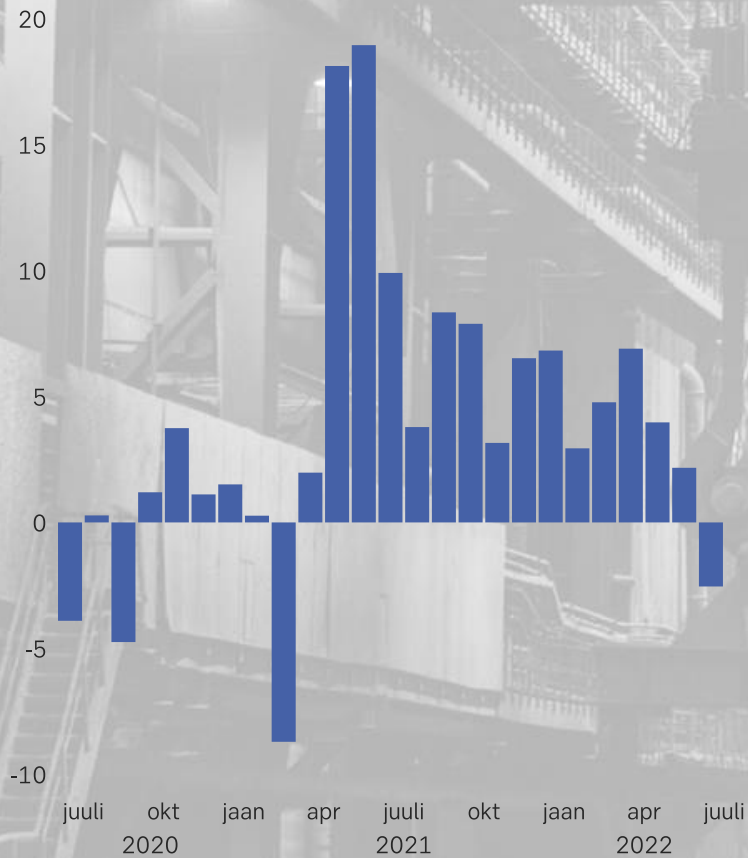
Tööstus ja eksport

Eksport buumib – peamiselt hinnas
Kaupade eksport ja ekspordihinnaindeks, v.e.a., %



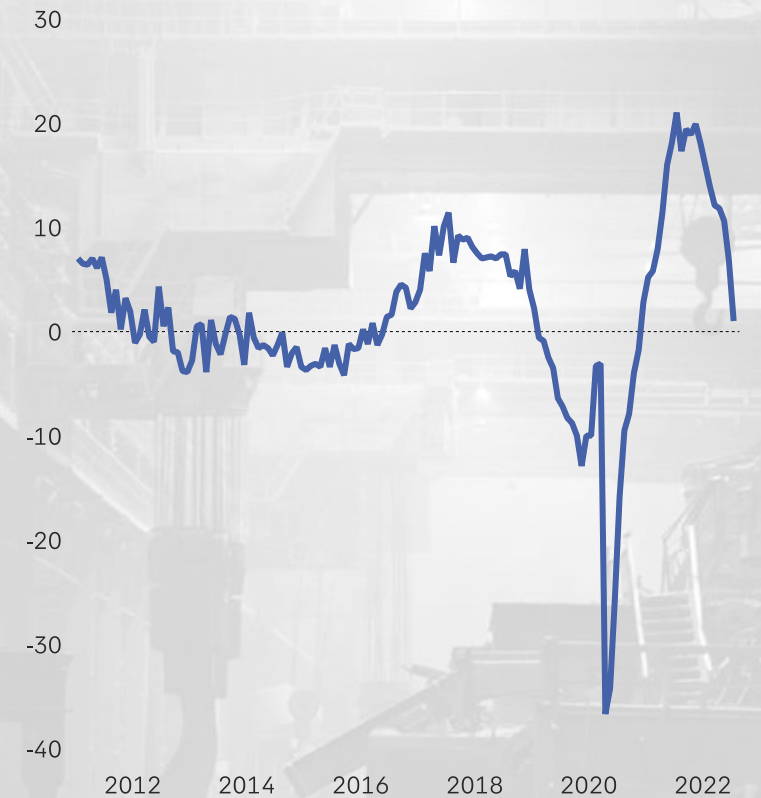
Allikas: Statistikaamet

Töötleva tööstuse tootmiskaht on läinud langusse
Töötleva tööstuse toodangu kasv v.e.a., %



Allikas: Statistikaamet

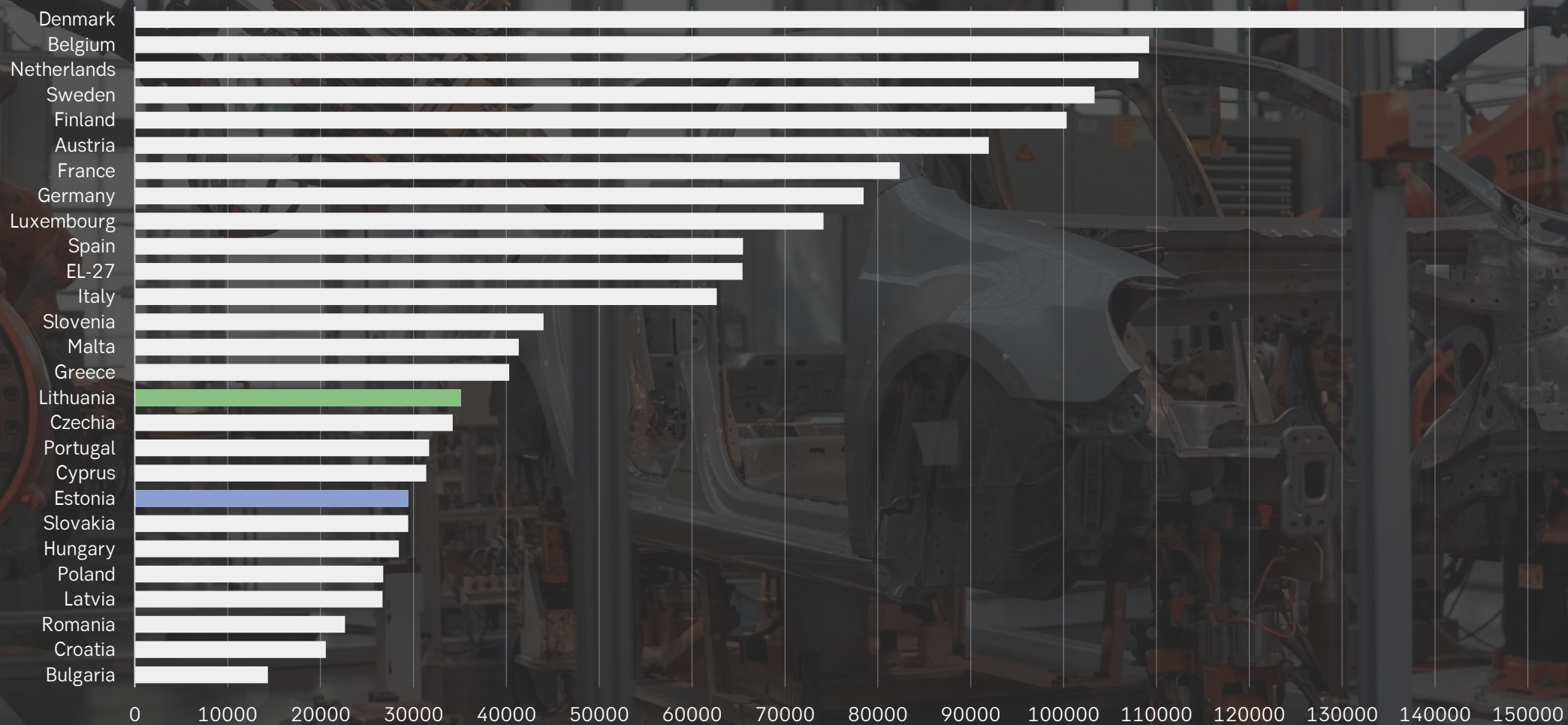
Kindlustunne veel üle ajaloolise keskmise
Tööstuse kindlustundeindeks



Allikas: Statistikaamet

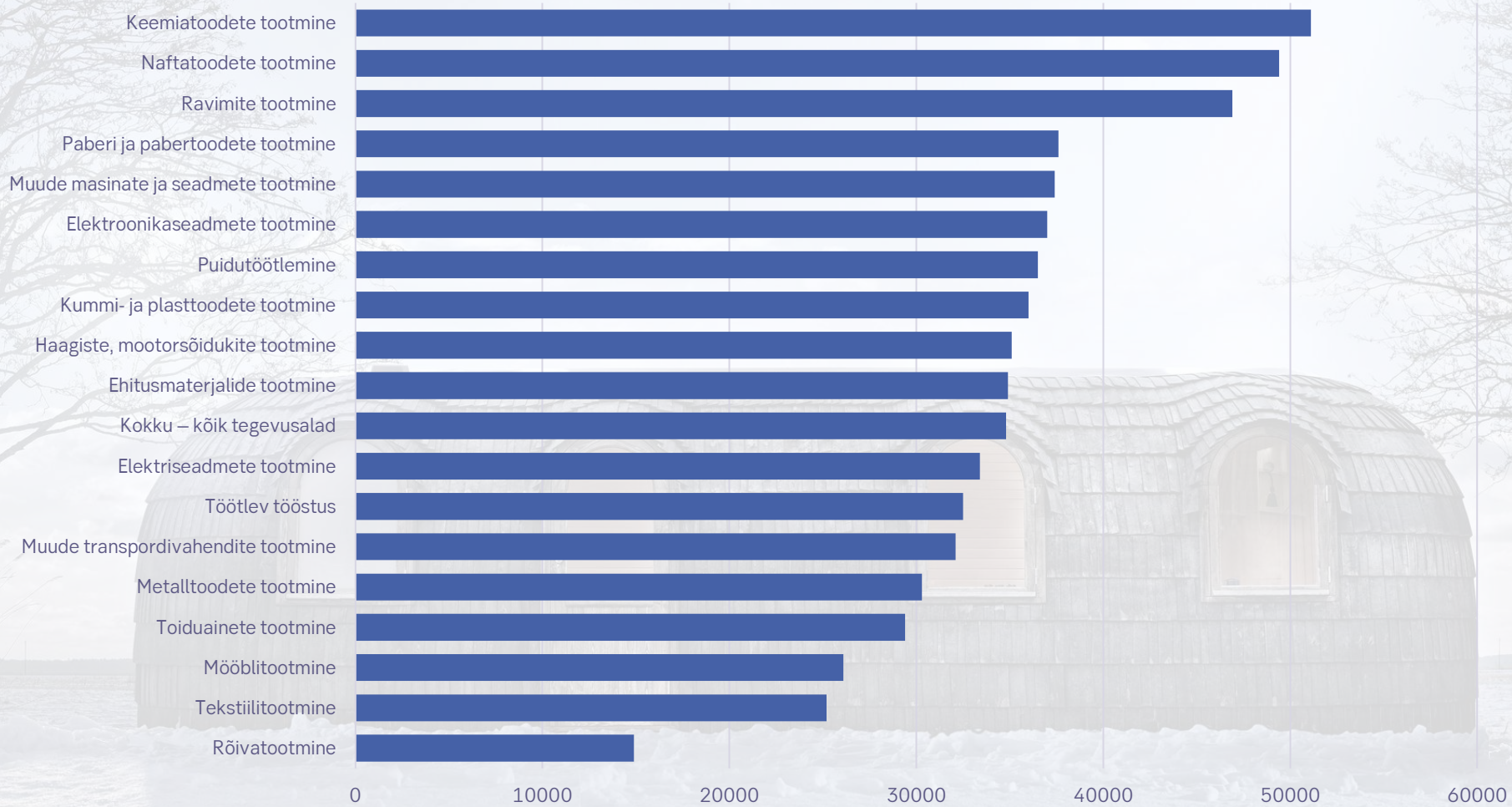
Tööstus muutub tootlikumaks. Või kaob

Lisandväärtus töötaja kohta töötlevas tööstuses 2020. aastal, EUR



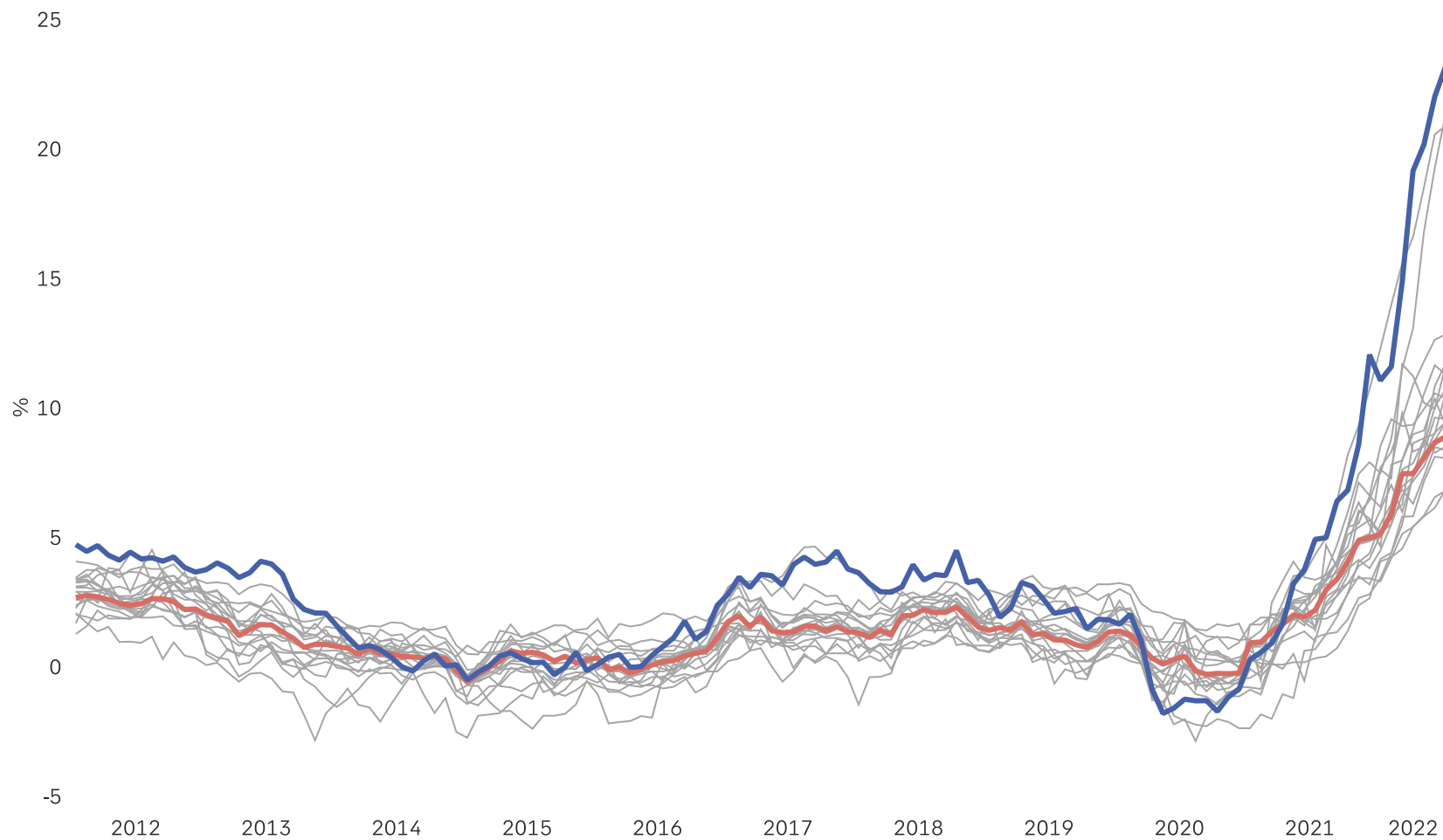
Puidutööstuse seis pole kõige hullem

Lisandväärtus töötaja kohta töotlevas tööstuses 2020. aastal, EUR



Eesti inflatsioon: tagasi 1990ndates

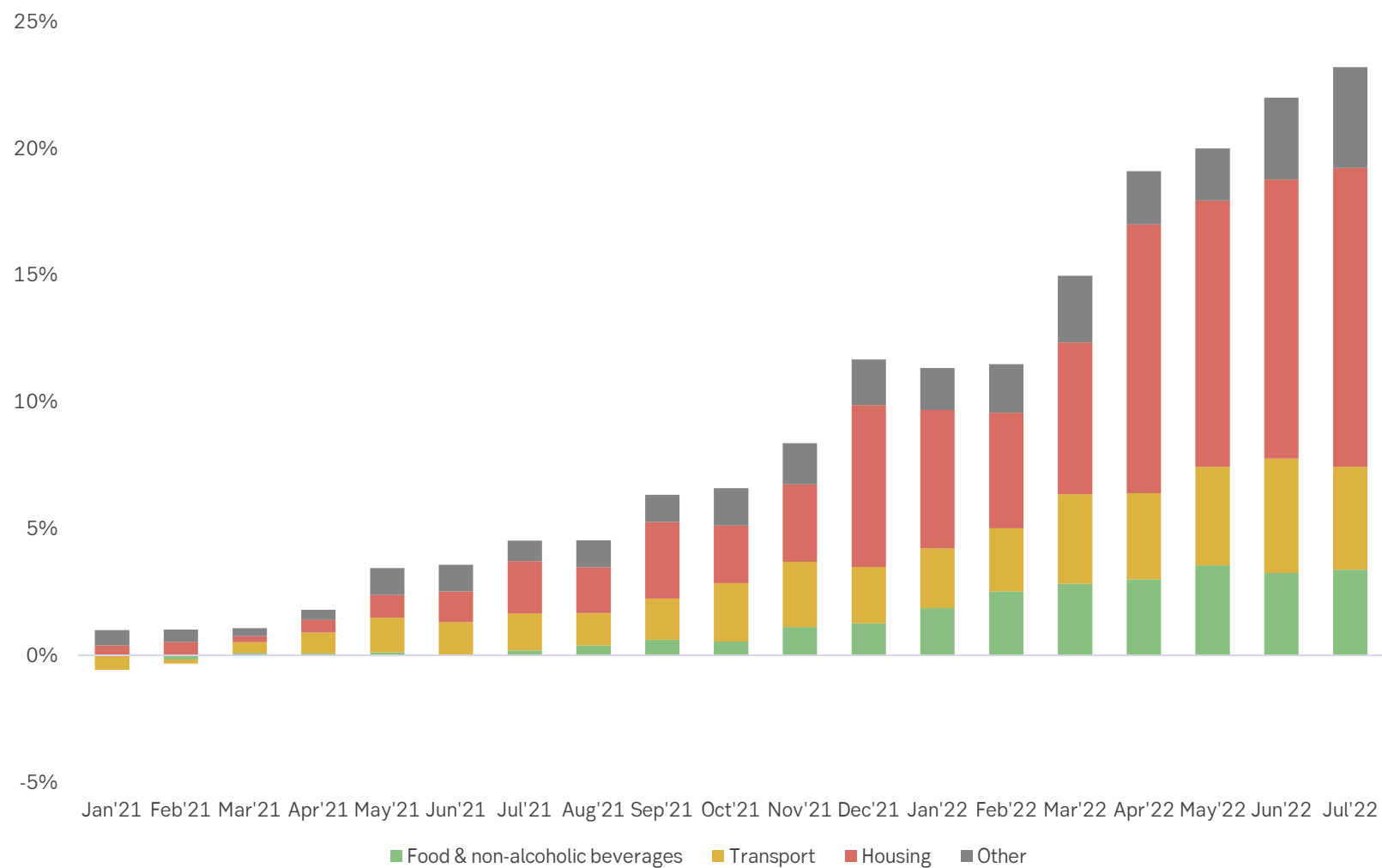
Harmoniseeritud tarbijahinnaindeksi muutus eelmise aasta sama kuuga võrreldes, %



Allikas: Statistikaamet



Inflatsiooni veab ikka energia

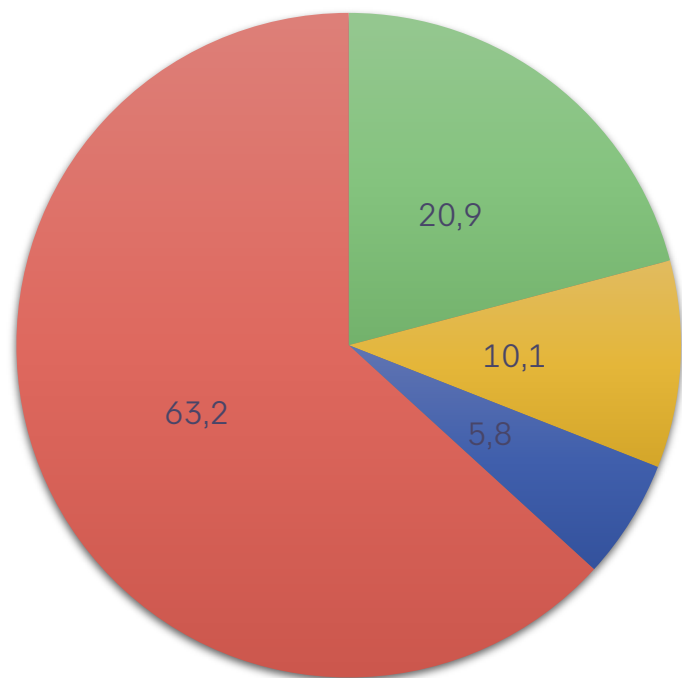


Allikas: Statistikaamet



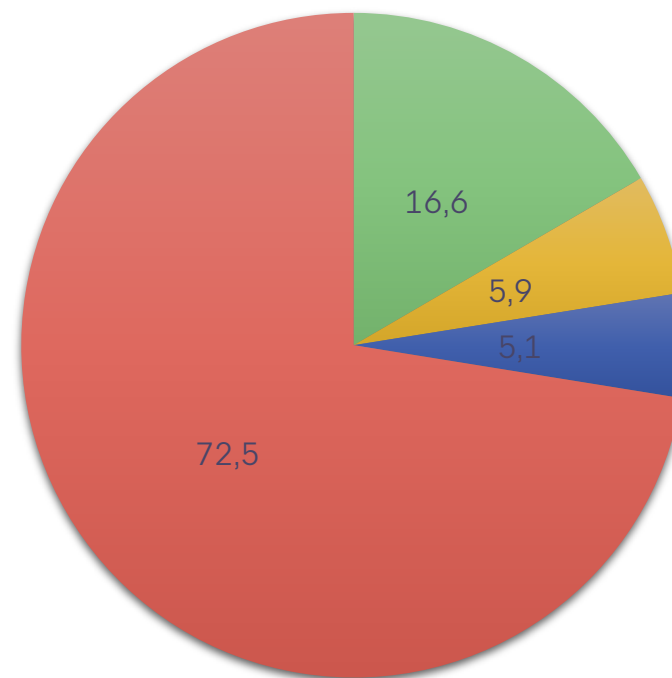
Energia tähtsus tarbijakorvis on suur

Eesti



■ Toit ja mittealkohoolsed joogid ■ Elekt, gaas, soojusenergia
■ Mootorikütused ■ Muu

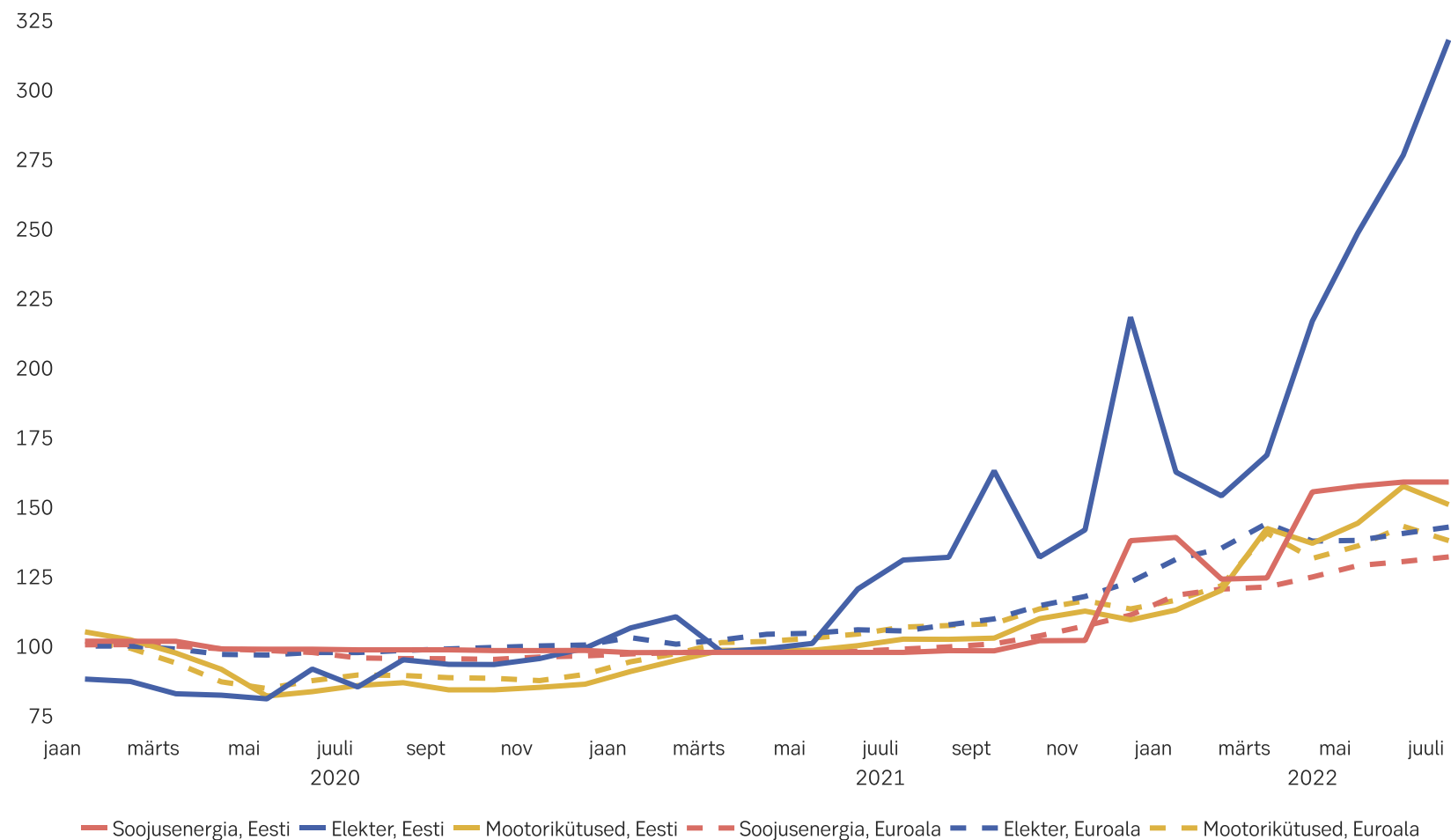
Euroala



■ Toit ja mittealkohoolsed joogid ■ Elekt, gaas, soojusenergia
■ Mootorikütused ■ Muu

Allikas: Eurostat

Ent Eesti hinnatõus kiirem ka sama kauba puhul

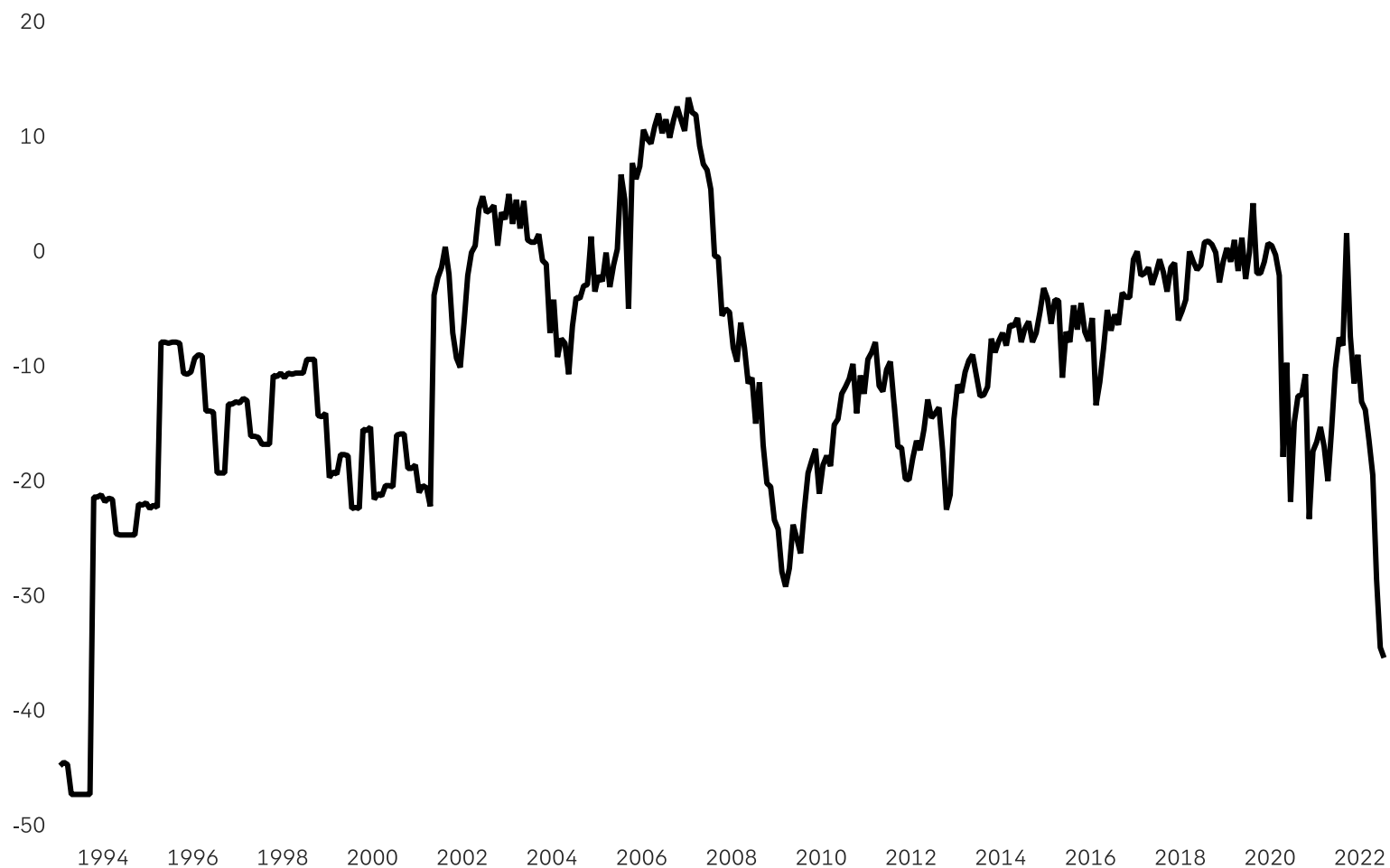


Allikas: Eurostat



Tarbijakindluse vabalangus

Indeks

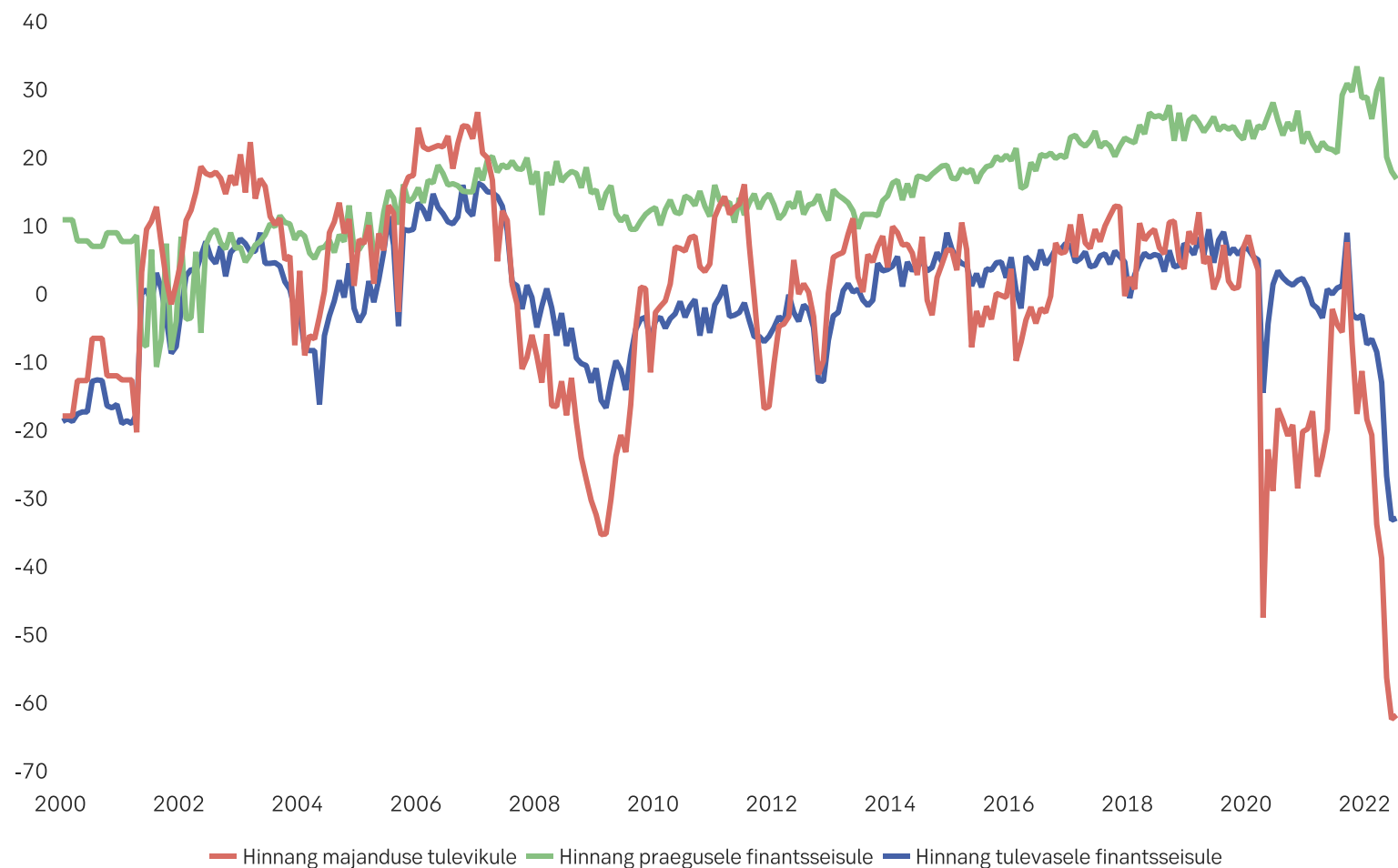


Allikas: Konjunkturiinstituut

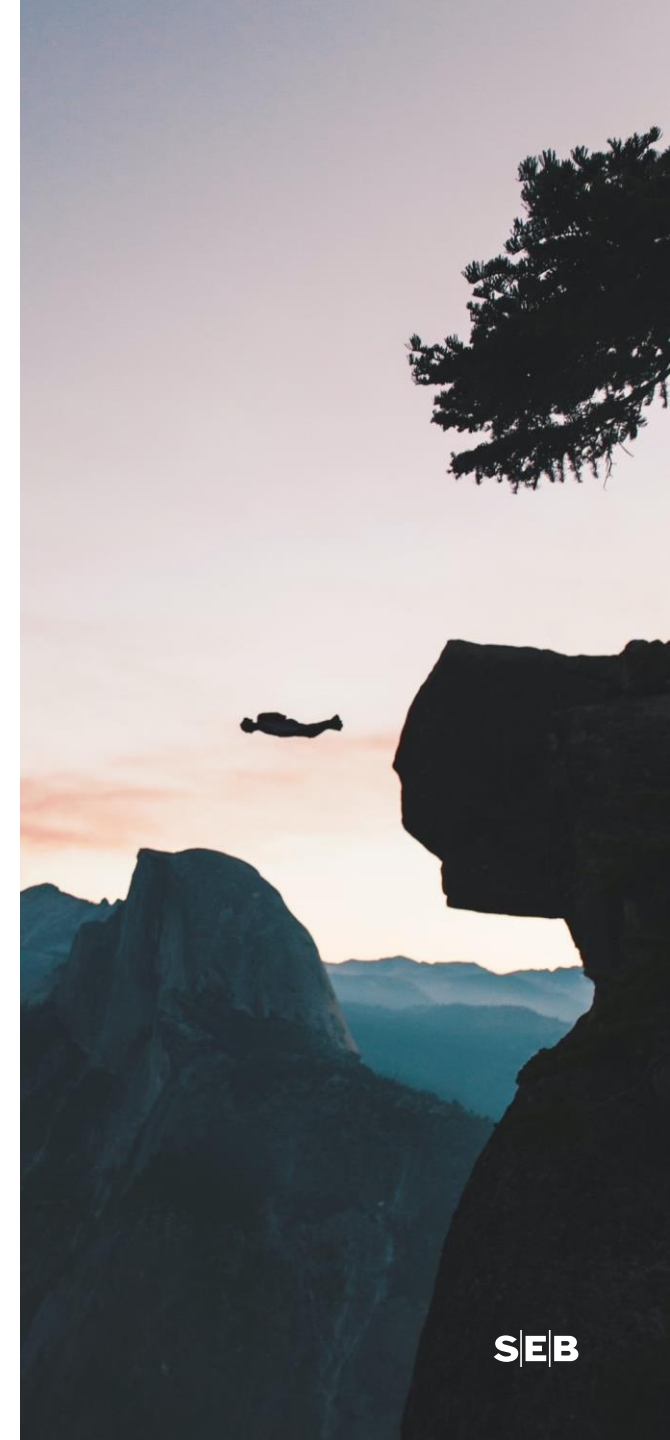


Majapidamised mures tuleviku pärast

Tarbijakindluse komponendid

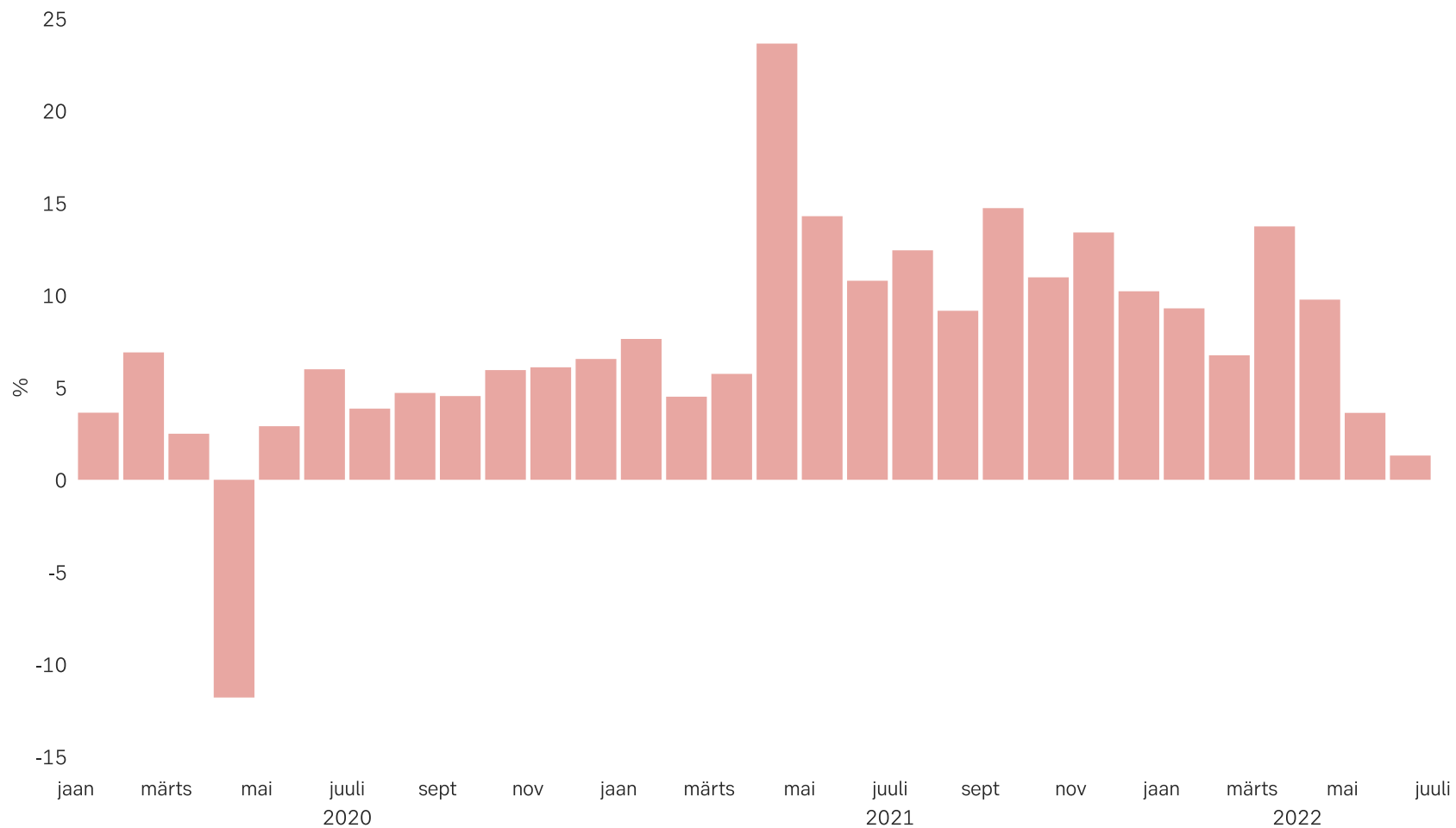


Allikas: Konjunktuuriinstituut



Inflatsioon on [lõpuks] jõudnud ostukäitumisse

Jaekaubanduse mahuindeksi muutus eelmise aasta sama ajaga võrreldes, %



Allikas: Statistikaamet



SEB

Raha jagub tarbimiseks, ent mitte enam säästmiseks

Sissetulekute kasv jätkub

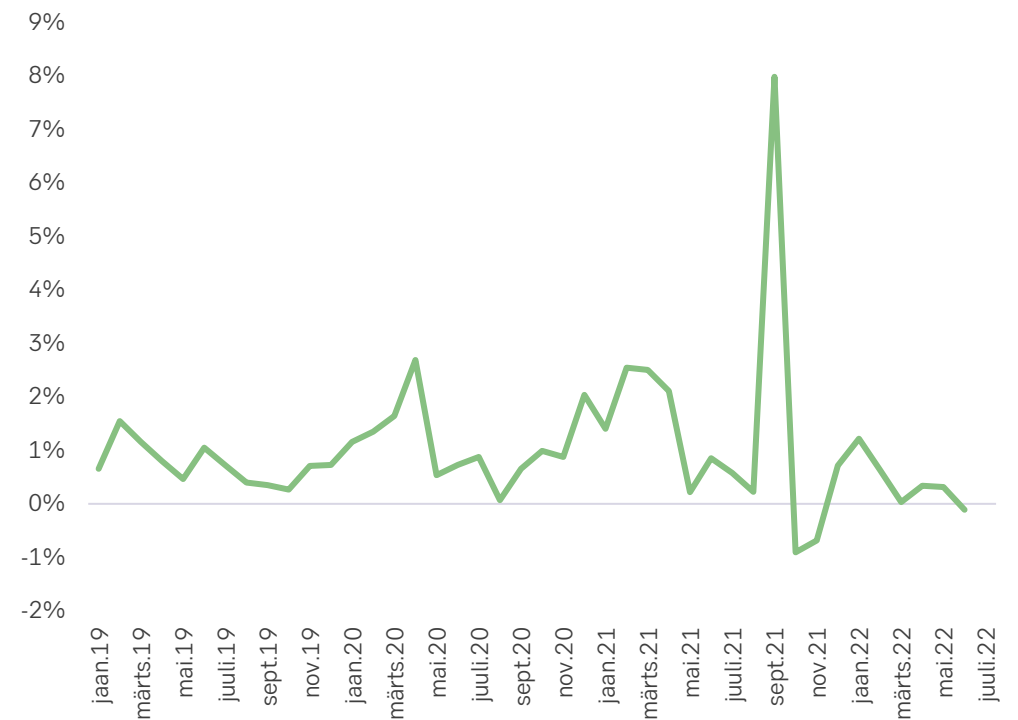
Keskmise töötasu ja palgafondi kasv eelmise aastaga võrreldes, %



Allikas: Statistikaamet

Tarbimine hakkab toimuma säästude arvelt

Majapidamiste pangakontode jäägi muutus eelmise kuuga võrreldes, %



Allikas: Eesti Pank

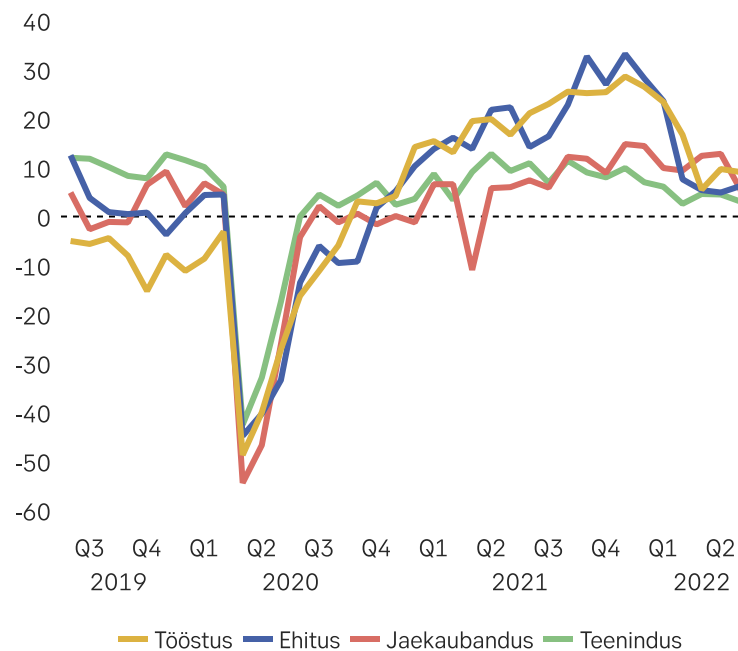
Tööturg – siiani veel kuum

Vabade töökohtade arv väga kõrge ilmselt ka II kvartalis
Vakantsete ametikohtade arv



Allikas: Statistikaamet

Tööandjad soovivad endiselt veel töötajaid juurde värvata
Indeks



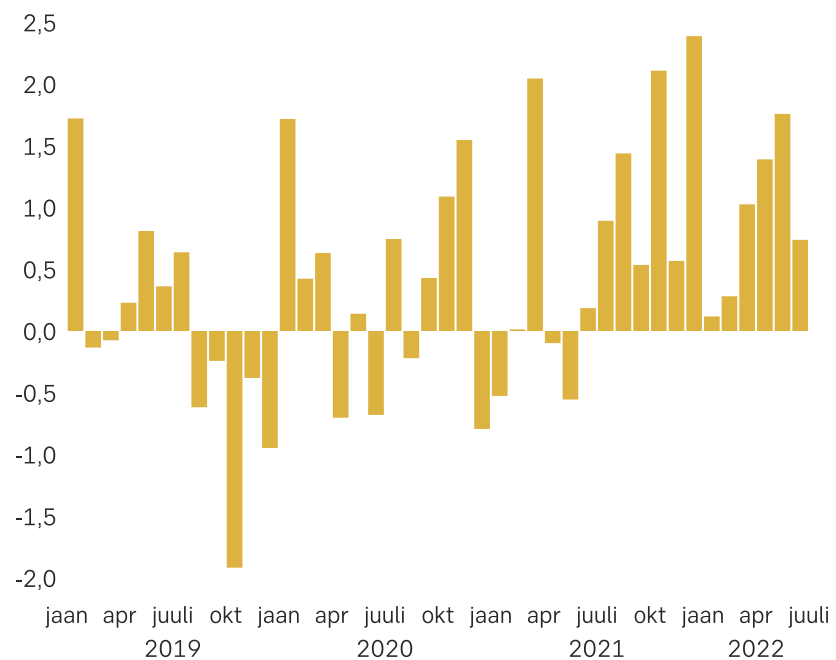
Allikas: Konjunktuuriinstituut



Investeerimisaktiivsus võib taas väheneda

Ettevõtete laenuõudlus on tõusnud

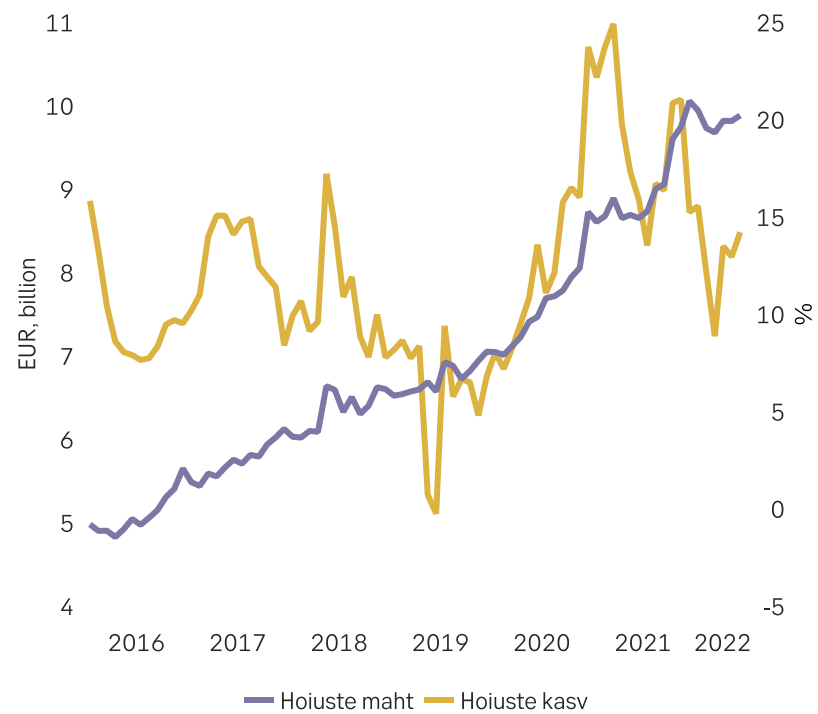
Mittefinantsettevõtete laenuportfelli kuine muutus, %



Allikas: Eesti Pank

Ettevõtetele on väga palju vaba raha

Mittefinantsettevõtete hoiused kommertsbankades

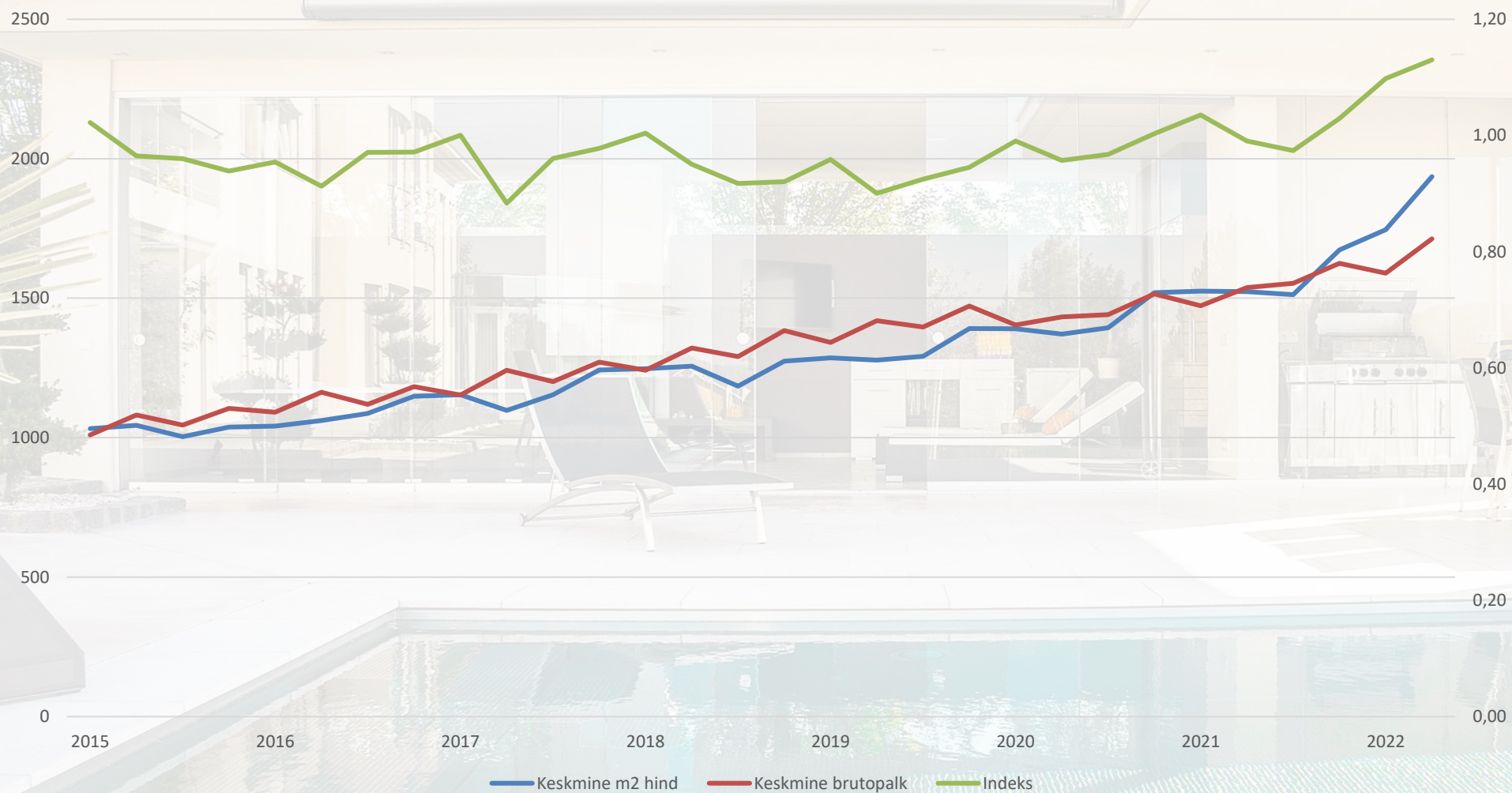


Allikas: Eesti Pank



Kinnisvara kättesaadavus on vähenenud

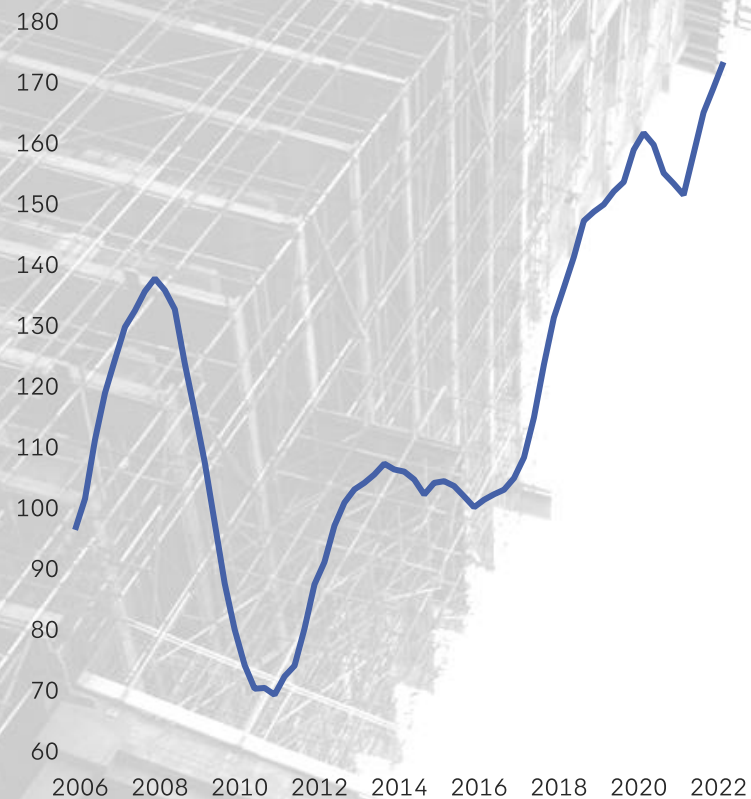
Keskmine korteri ruutmeetrihind ja keskmine brutopalk, EUR



Allikas: Maa-amet, Statistikaamet

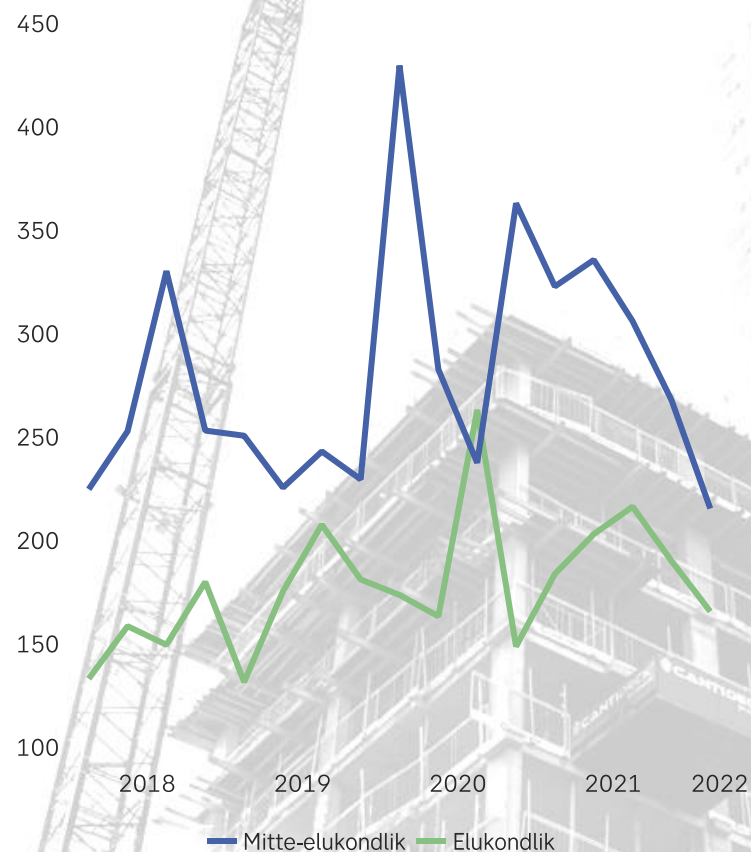
Ehitus ja kinnisvaraturg

Ehitusmahud endiselt väga kõrged
Ehituse mahuindeks



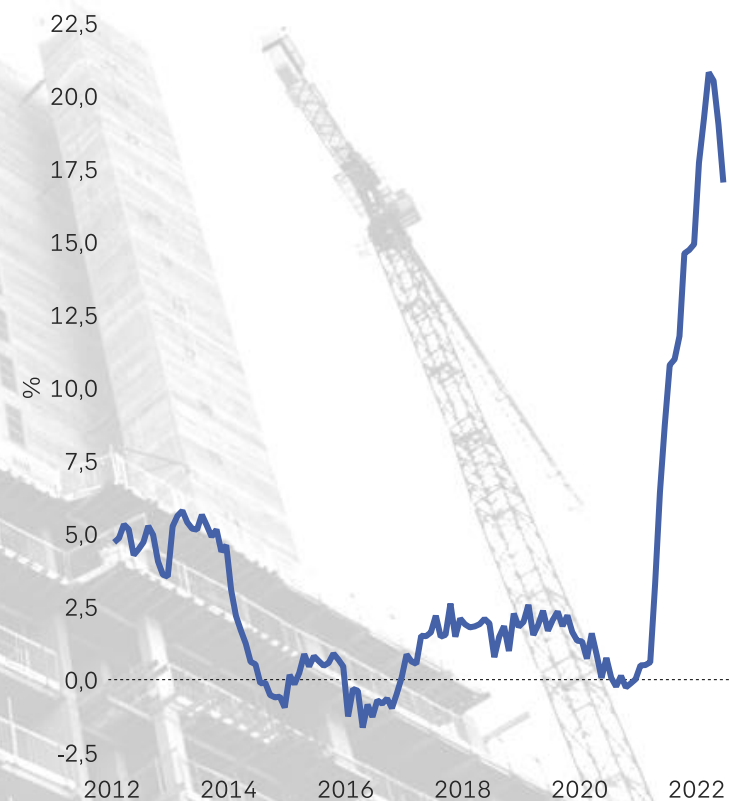
Allikas: Statistikaamet

Tagasihoidlikumad ehitusplaanid
Ehituslubade maht, 1000m²



Allikas: Statistikaamet

Ehitushinnad taevas
Ehitushinna indeksi muutus eelmise aastaga võrreldes



Allikas: Statistikaamet

Mida suuremates majandussektorites oodata?

Töötlev tööstus:

- Puidutööstus: negatiivne – ent piiratud – mõju Põhjamaade ehitusturgudelt
- Metallitööstus: pärsitud nõudlus, kõrged sisendhinnad ja nõrgenenud konkurentsieelised
- Toiduainetööstus: surve marginaalidele

Hulgi- ja jaekaubandus: jaemüügi mahud langevad, ent mitte dramaatiliselt

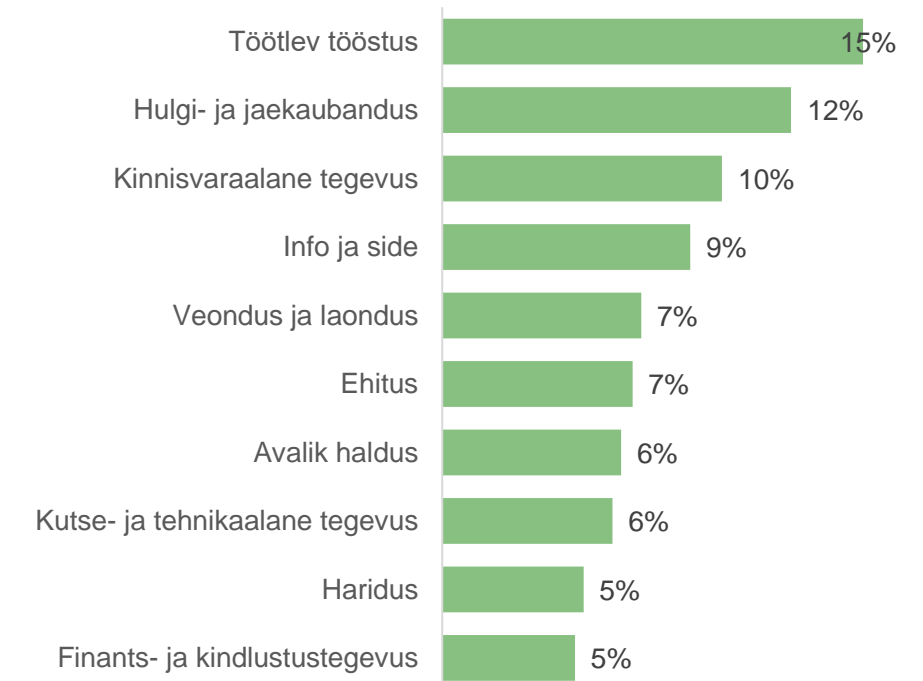
Kinnisvara / ehitus: võimalik, et üks suurimaid pidureid majanduskasvul, arendajad on hästi kapitaliseeritud, ent ehitusettevõtete jaoks raske aeg ees

Info ja side: hoogne kasv suure tõenäosusega jätkumas

Veondus ja laondus: tugev negatiivne mõju Vene transiidi kadumisest, ent mõjutab üksikuid ettevõtteid

Suurimad majandussektorid

Osatähtsus majanduses loodud lisandväärtusest 2021. aastal, %



Prognoos

Ülemäärane inflatsioon viib majanduse (hiljemalt) IV kvartalis langusse, mis kestab ilmselt järgmise aasta teise pooleni

Nominaalne majanduskasv jääb endiselt hoogsaks

Sisetarbimist ja eksporti ootab ees „korrektsioon“, suurim negatiivne panus ehitusinvesteeringud

Tööhõive väheneb, ent vaid ajutiselt, palgakasv jääb kiireks

„Tark majandus“ energiahindadest ei hooli

Inflatsioon jääb vaatamata baasefektile kõrgeks ka 2023. aastal, energiahindade alanemist ei oodata





Aitäh kuulamast!

mihkel.nestor@seb.ee

Nestor & Koppel podcastid majandusteemadel:
seb.ee/taskuhaaling